



# Stichting 4 Oost

Jaarverslag 2018  
**Wilminktheater Enschede**  
**Deventer Schouwburg**  
**Schouwburg Hengelo**  
**Zwolse theaters**

## Voorwoord

In het verslagjaar is gewerkt volgens de uitgangspunten en afspraken zoals neergelegd in het beleidsplan 2016-2020.

2018 stond in het teken van bezinning en herijking van het beleid van 4 Oost. In overleg met de Provincie Overijssel is aan Thomas van Dalen opdracht gegeven voor een zogeheten Waardebepaling. Dit onderzoek is in 2018 gestart en de resultaten daarvan zullen in 2019 worden gepresenteerd. Deze resultaten zullen bouwstenen zijn voor het beleid van 4 Oost in de nieuwe beleidsperiode 2021-2024.

Ook is binnen 4 Oost nagedacht over een passend vervolg voor 4 Oost. Het is niet gelukt om in het verslagjaar een goede invulling te geven. De voor TOP Oost gereserveerde middelen zijn niet gebruikt.

Raoul Boer  
Voorzitter bestuur Stichting 4 Oost

*De vier theaters van Stichting 4 Oost programmeren hun aanbod van voorstellingen en concerten aan de hand van een eigen geformuleerd stadsprofiel. Deze profielen worden in dit jaarverslag per theater uitgebreid beschreven. Deze profielen zijn verschillend. Elke stad heeft in culturele en maatschappelijke zin een eigen identiteit met de daarbij bijhorende wensen en verlangens van de inwoners omtrent de programmering. Wat niet passend is voor Deventer, past vaak wel in Zwolle. En omgekeerd. Dit geldt natuurlijk ook in relatie tot Enschede en Hengelo.*

Alex Kühne, Judith Hartman, Raoul Boer, Rob Zuidema

Dit verslag volgt de nummering van de subsidievoorschriften voor de periode 2016 t/m 2030 (subsidiebeschikking van de Provincie Overijssel d.d. 25 juli 2017).

## 2. a Het Oosten in de spotlights

Het theateraanbod in het Oosten van Nederland is groter dan op het eerste oog zichtbaar. Naast het bombast van de gesubsidieerde gezelschappen is in de luwte een groeiend aanbod van andere initiatieven. Dit tezamen is het aanbod wat wij als 4-oost theaters graag laten zien. Soms is het streek eigen en in dialect, soms een productie gemaakt door een in de regio wonende professionele artiest die fier is op zijn of haar streek, soms zijn het semi amateurs in samenwerking met professionals uit Gelderland of Overijssel. De professionele gesubsidieerde gezelschappen uit het Oosten willen zich graag steeds steviger wortelen in de kernsteden en in de regio. In overleg met de gezelschappen zorgen wij ervoor dat hun aanbod goed verspreid te zien is in de regio. Tevens proberen wij deze gezelschappen meer aan onze 'huizen' te binden zodat er herkenning bij het publiek ontstaat en er trots groeit voor wat er in Oost Nederland allemaal gemaakt wordt.

Juist de combinatie van de in de Oost Nederland gevestigde professionele gezelschappen en de regio-eigen parels, maken onze theaters waarlijk theaters van en in het Oosten. Alle genres komen aan bod. De troubadour uit Twente staat gebroederlijk naast het toneelstuk uit Arnhem en de opera uit Enschede wordt in de kleine zaal geflankeerd door een Sallands revue. Door de bijdrage van 4 Oost zijn wij in staat dit aanbod in de gehele provincie onder de aandacht te brengen.

## 2.b, c Monitor pdf Stichting 4 Oost

Zie ook aparte bijlage.

### STICHTING 4 OOST

Programmeringsfonds voor de vier grote theaters in de provincie Overijssel. Deventer - Enschede - Hengelo - Zwolle.  
 Dit fonds is mogelijk gemaakt door een bijdrage van de provincie Overijssel.

#### Projectenmonitor 4 Oost - Samenvatting alle theaters per kalenderjaar

Periode	Theater	Aantal voorstellingen				Aantal bezoekers			
		Aantal voorstellingen Oostelijk, door Rijk of Provincie gesubsidieerd	Aantal voorstellingen Oostelijk, niet door Rijk of Provincie gesubsidieerd	Aantal voorstellingen niet-Oostelijk, door Rijk of Provincie gesubsidieerd	TOTAAL	Aantal bezoekers Oostelijk, door Rijk of Provincie gesubsidieerd	Aantal bezoekers Oostelijk, niet door Rijk of Provincie gesubsidieerd	Aantal bezoekers niet-Oostelijk, door Rijk of Provincie gesubsidieerd	TOTAAL
2008	Deventer	19	-	11	30	5.330	-	3.366	8.696
	Enschede	22	12	34	68	11.367	2.622	8.011	22.000
	Hengelo	11	10	31	52	2.893	3.557	5.210	11.460
	Zwolle	27	4	63	94	9.179	632	13.528	23.339
2008	<b>Totaal</b>	<b>79</b>	<b>28</b>	<b>139</b>	<b>244</b>	<b>28.669</b>	<b>6.811</b>	<b>30.116</b>	<b>66.486</b>
2009	Deventer	19	7	20	46	4.772	1.548	4.759	11.079
	Enschede	43	19	48	110	24.205	4.919	7.208	36.332
	Hengelo	8	14	45	67	1.510	5.047	8.657	15.214
	Zwolle	40	10	57	107	9.473	3.499	16.927	29.899
2009	<b>Totaal</b>	<b>110</b>	<b>60</b>	<b>170</b>	<b>330</b>	<b>38.960</b>	<b>16.013</b>	<b>37.661</b>	<b>82.634</b>
2010	Deventer	34	2	17	43	3.903	94	3.031	7.028
	Enschede	37	20	32	89	24.651	5.378	7.462	37.491
	Hengelo	15	14	35	64	2.569	3.332	5.511	11.412
	Zwolle	38	8	53	99	10.185	1.430	11.537	23.152
2010	<b>Totaal</b>	<b>114</b>	<b>44</b>	<b>137</b>	<b>296</b>	<b>41.308</b>	<b>10.234</b>	<b>27.641</b>	<b>79.083</b>
2011	Deventer	25	7	21	53	5.038	1.283	3.309	9.630
	Enschede	37	12	35	84	20.437	2.746	7.128	30.311
	Hengelo	15	15	42	73	3.140	4.590	6.832	14.562
	Zwolle	43	9	62	114	9.954	1.829	10.654	22.447
2011	<b>Totaal</b>	<b>121</b>	<b>43</b>	<b>160</b>	<b>324</b>	<b>38.679</b>	<b>10.448</b>	<b>27.923</b>	<b>78.950</b>
2012	Deventer	24	3	18	45	4.875	380	3.733	8.988
	Enschede	39	8	35	82	23.172	1.475	8.290	32.937
	Hengelo	15	13	34	63	2.837	3.180	5.140	12.157
	Zwolle	34	7	53	94	9.852	1.130	12.607	23.589
2012	<b>Totaal</b>	<b>113</b>	<b>31</b>	<b>140</b>	<b>284</b>	<b>40.736</b>	<b>6.165</b>	<b>30.770</b>	<b>77.871</b>
2013	Deventer	18	13	14	45	3.738	3.139	2.712	9.589
	Enschede	34	25	45	104	19.258	7.736	12.317	39.311
	Hengelo	13	10	37	60	2.775	3.346	5.733	11.854
	Zwolle	38	13	46	97	8.471	2.736	8.074	19.281
2013	<b>Totaal</b>	<b>103</b>	<b>61</b>	<b>142</b>	<b>306</b>	<b>34.242</b>	<b>18.967</b>	<b>28.836</b>	<b>80.036</b>
2014	Deventer	13	5	10	28	3.988	481	3.243	7.712
	Enschede	42	40	30	112	21.731	8.839	8.533	39.103
	Hengelo	13	8	51	72	1.885	2.140	8.832	12.857
	Zwolle	45	9	57	112	11.701	3.105	11.482	26.288
2014	<b>Totaal</b>	<b>114</b>	<b>62</b>	<b>148</b>	<b>324</b>	<b>38.306</b>	<b>14.686</b>	<b>32.090</b>	<b>86.980</b>
2015	Deventer	13	5	14	32	2.366	1.443	3.314	7.123
	Enschede	33	41	52	126	18.322	10.273	8.485	37.080
	Hengelo	12	5	43	60	1.739	1.406	6.503	9.648
	Zwolle	30	18	69	117	8.398	6.581	13.526	28.507
2015	<b>Totaal</b>	<b>88</b>	<b>69</b>	<b>178</b>	<b>335</b>	<b>30.825</b>	<b>18.703</b>	<b>31.838</b>	<b>82.368</b>
2016	Deventer	11	4	25	40	2.451	597	4.536	7.584
	Enschede	44	34	42	120	17.839	8.055	8.216	34.110
	Hengelo	17	8	53	78	2.773	4.401	10.828	18.002
	Zwolle	24	31	82	137	5.515	6.846	13.001	25.362
2016	<b>Totaal</b>	<b>96</b>	<b>77</b>	<b>202</b>	<b>376</b>	<b>28.678</b>	<b>19.899</b>	<b>36.681</b>	<b>86.068</b>
2017	Deventer	25	12	25	62	3.048	3.000	3.520	9.568
	Enschede	32	38	43	113	18.118	11.726	9.983	39.827
	Hengelo	15	10	37	63	2.401	3.671	5.083	12.155
	Zwolle	31	26	81	138	8.895	2.944	15.579	28.418
2017	<b>Totaal</b>	<b>104</b>	<b>88</b>	<b>188</b>	<b>378</b>	<b>32.462</b>	<b>21.341</b>	<b>38.186</b>	<b>89.989</b>
2018	Deventer	12	7	25	44	2.605	970	5.501	9.076
	Enschede	39	55	35	129	18.777	18.311	7.573	44.661
	Hengelo	10	5	50	65	1.623	2.703	8.911	13.237
	Zwolle	25	27	62	114	6.558	2.453	11.835	20.846
2018	<b>Totaal</b>	<b>86</b>	<b>94</b>	<b>172</b>	<b>363</b>	<b>29.663</b>	<b>24.437</b>	<b>33.820</b>	<b>87.920</b>
2019									
2020									
2021									
2022									
2023									
2024									
2025									
2026									
2027									
2028									
2029									
2030									
<b>TOTAAL</b>		<b>1.128</b>	<b>844</b>	<b>1.774</b>	<b>3.648</b>	<b>384.127</b>	<b>166.673</b>	<b>363.022</b>	<b>902.722</b>

## 2.d Profielen 4 Oost theaters

### De Vier Oost Theaters: 4 THEATERS, EEN DOEL

Schouwburg Hengelo legt het accent o.a. op het programmeren van producties voor de vlakke vloer. Het Wilminktheater en Muziekcentrum Enschede kiest voor een kwalitatief hoogwaardige theater- én muziekprogrammering. De Deventer Schouwburg profileert zich als 'Podium van de Stad'. En bij de Zwolse theaters ligt de focus op culturele ontmoeting en beleving. In de ene stad ligt de focus op toneel, in de andere ligt het accent op dans. Het is 'de kunst' om die verschillen te erkennen, te herkennen en daarop in te spelen. Het zijn juist de verschillen tussen de 4 Oost theaters, waardoor de provincie Overijssel zich kan onderscheiden in diversiteit. Het werken vanuit verschillende stadsprofielen heeft zichtbaar resultaat. De herkenbaarheid en identiteit van elk van de vier theaters afzonderlijk wordt steeds duidelijker en wordt ook door het publiek inmiddels herkend, gewaardeerd en als aanvullend beschouwd op het totaal. Ook in gezamenlijkheid slagen de vier theaters er steeds beter in om zich als 'collectief' te profileren. Deze stadsprofielen worden verder versterkt en verdiept.

#### 1. Schouwburg Hengelo

### Versterken Profiel

Vanuit 4 Oost is het profiel o.a. versterkt door continuering van het Big Band Festival Hengelo. In samenwerking met jazzpodium De Tor uit Enschede werd voor de vijfde keer een festival voor regionale bigbands georganiseerd op het Schouwburgplein. Ook Zie de Vide – wisselende tentoonstellingen in de vide van de schouwburg- is dit seizoen gecontinueerd. Dit seizoen waren er exposities van:

- Rineke Engwerda/Renata de Frankrijker/Gonda Steffens
- Esther de Vries
- Edo Zupan
- Guus Schildkamp
- Martha Lucia Steenhuis-Inagán

De jaartentoonstelling -samengesteld door Henk Lassche en Evelien Sniijders- is inmiddels ook een traditie. De tentoonstelling werd nu gewijd aan Henk ter Horst. Ook het maandelijkse politiek café Hengeloos Peil (in samenwerking met Radio Hengelo TV en de Twentsche Courant Tubangia) is gecontinueerd. Samen met de jeugdtheaterschool De Theatermakerij uit Enschede is een jongerenproductie gerealiseerd. Het stuk 'Ik geef je de zon' was een theaterbewerking van de gelijknamige roman van Jandy Nelson. De bewerking en regie waren in handen van de educatief medewerker van Schouwburg Hengelo.

### Verstevigen Programma

De uitgangspunten van de programmering van de schouwburg in Hengelo zijn: Artistieke profilering met name via de vlakke vloerzaal: moderne dans, hedendaags toneel en jeugdtheater. Circa 35% van het aanbod van professionele voorstellingen krijgt overheidssubsidie. De meeste van deze gesubsidieerde producties staan exclusiviteit voor de regio in Hengelo en daarmee wordt dus een bijdrage geleverd aan diversiteit van het aanbod in Twente.

## 2. *Wilminktheater Enschede*

### **Versterken profiel**

Dit seizoen is voor de derde keer het Zomerfestival Andersom geweest. Onder prima weeromstandigheden was dit wederom een groot succes en een mooie opening van het seizoen. Het evenement 'Woar geet 't opan met Kesmis' heeft in 2018 alweer de 6<sup>e</sup> editie beleefd. Een jubileum! Het evenement is inmiddels een begrip in Enschede tijdens de donkere decemberdagen. In samenwerking met huisbespeler Het Orkest van het Oosten en muziekkwartierpartner Kaliber Kunstenschool en een keur aan professionals, amateurs en het onderwijs is een kwalitatief kerstaanbod voor jong en oud gerealiseerd. De derde editie van The Black & White Christmas Night, en De Kerstrevue zijn een feit en ook de zeer succesvolle Twentse Eindejaarsconference krijgt heeft een vervolg gekregen in 2018. De wijzen uit het oosten betraden de kansel van de Grote Kerk voor 'Wat Preken we met Kerst' . In het voorjaar presenteerde WME in coproductie met het Vlaamse ZONZO Compagnie het Internationale BIG BANG Festival. Tijdens dit avontuurlijke festival klonk er muziek in alle genres uit alle hoeken en gaten van het Wilminktheater, door professionals en amateurs, jong en oud, met de uitreiking van de Willem Wilminkprijs voor het beste kinderlied als wezenlijk onderdeel. Het festival heeft bijgedragen aan het profiel Enschede Muziekstad en liet jong en oud kennismaken met al het moois dat muziek te bieden heeft.

### **Verstevigen programma**

In 2018 heeft Wilminktheater en Muziekcentrum Enschede haar programma verstevigt met een herkenbare programmering in vier programmeringspijlers, gericht op het meerjarenplan 2020.

-Samenwerking op de lange termijn met een selectie gezelschappen en ensembles is voortgezet, waaronder Nederlands Kamerkoor, Nederlands Blazers Ensemble, Scapino Ballet en Amsterdam Sinfonietta. We gaan de verbinding aan met stad en regio, zodat zij meer worden dan passanten en Enschede een tweede thuis wordt. Naast voorstellingen en concerten zijn er workshops, educatieve activiteiten en voorproefjes geprogrammeerd. In het theater én op locaties daarbuiten. Op deze manier werken we niet alleen aan duurzame publieksopbouw maar ook aan uitwisseling met de directe omgeving en externe samenwerkingspartners, in lijn met de samenwerking met de oostelijke gezelschappen en onze huisbespelers de Nederlandse Reisopera en Het Orkest van het Oosten.

- Meerdaagse bespelingen van onderscheidende producties die uniek zijn voor de regio. We kijken hierbij ook over de grens, naar aanbod dat interessant is voor de Duitse doelgroep.

- Op het gebied van jeugdtheater heeft de samenwerking met oostelijke gezelschappen blijvend de aandacht: Toneelschap Beumer en Drost, Theater Gnaffel en in het bijzonder het stedelijke BIS-gezelschap Jeugdtheater Sonnevank.

### 3. Deventer Schouwburg

#### **Verstevigen programma**

I.

De Deventer Schouwburg kiest voor de presentatie van een overzicht van het Rijksgesubsidieerde aanbod in Oost-Nederland. De noodzaak om letterlijk het podium te bieden voor deze gezelschappen en initiatieven is van belang voor de artistieke ontwikkeling van de gezelschappen. Daarnaast zien wij het als een uitdaging om samen met de gezelschappen en de 4 Oost partners het publiek te interesseren voor dit hoge kwaliteitsaanbod geproduceerd in en uit Landsdeel Oost. Daarin geeft de Deventer Schouwburg vooral aandacht aan: Toneelgroep Oostpool, Het Orkest van het Oosten/HGO, Introdans, Gnaffel, Jens van Daele, Kwatta en Introdans voor de Jeugd uit Oost Nederland. Naast deze gezelschappen met landelijke subsidie werkt de Deventer Schouwburg samen met enkele Oostelijke gezelschappen met provinciale of stedelijke subsidie. Denk hierbij aan ID, Jeugdtheatergezelschap Beumer en Drost, Young Ones e.v.a.

II.

De Deventer Schouwburg presenteert een groot aantal (Rijksgesubsidieerde) toneel- en dansgezelschappen. Wij zien het als onze taak om de BIS-gezelschappen en het kleinere (gesubsidieerd) aanbod in ons theater te laten zien.

III.

Tevens willen wij ruimte bieden aan jong talent. Want zonder speelplekken voor deze groep is er straks geen 'groot talent' meer. Wij zijn als schouwburg ook verantwoordelijk om nieuwe talenten een podium te geven om te groeien.

Onze vrijdagmiddag lunchvoorstellingen met leerlingen van ARTEZ en voorstellingen van nieuw talent in de Kleine Zaal van de BIS-gezelschappen en van overig talent zijn hier een voorbeeld van.

#### **Versterken Profiel**

De Deventer Schouwburg profileert zich als Podium van de Stad. Onder deze merknaam vallen alle initiatieven die voor en door de stad bedacht en geproduceerd worden binnen de Deventer Schouwburg. De Deventer Schouwburg wordt daarin niet alleen gebruikt als theater, maar heeft ook een functie als ontmoetingsplek, arena, beursvloer, popzaal, discussieplaats, expositieruimte, danshuis, festivalcafé, poort van de stad etc. De Deventer Schouwburg is een culturele ontmoetingsplaats voor alle Deventernaren. De kracht van de ze activiteiten ligt hem in het feit dat er vraag gestuurd gewerkt wordt in plaats van aanbod gestuurd. In de afgelopen jaren heeft Podium van de Stad zich mede kunnen ontwikkelen dankzij de structurele bijdrage van de Stichting 4 Oost. Podium van de Stad is uitgegroeid tot een wezenlijk onderdeel van het programma van de Deventer Schouwburg. In totaal vonden 170 activiteiten plaats.

#### 4. Zwolse theaters

##### **Versterken Profiel**

In de aanvraag zijn 3 thema's benoemd waar Zwolse theaters dankzij de bijdrage van Stichting 4 Oost heeft kunnen inzetten op het versterken van het profiel:

1 Club Cele: Zwolse theaters als huis voor verdieping, reflectie en maatschappelijke dialoog. Dit wekelijkse programma is gratis toegankelijk voor het publiek. Vier terugkerende programma's op de dinsdagavond vormen het maandprogramma van Club Cele.

2. Stadsfestival: de opening van het theaterseizoen wordt gevormd door dit festival voor de stad. Zwolse theaters was producent en programmeur. De inbreng van Oostelijke en landelijke gezelschappen maakten onderdeel uit van de theaterprogrammering van dit festival.

3. TheaterLAB/Productiehuis Zwolse theaters: de plek voor het aanjagen van talentontwikkeling, de brug tussen het onderwijs en het professionele werkveld. Vorm door locatie in Theater de Spiegel, masterclasses, begeleiding van makers door professionals.

##### **Verstevigen Programma**

Zwolse theaters blijft de keuze maken een rijke schakering van gesubsidieerd en overig kwetsbaar aanbod (o.a. kamermuziek) aan te bieden. Naast opera en toneel richt ZT zich op 4 pijlers: jeugdprogrammering, dans, toneel en klassieke muziek. Op deze pijlers richt een programmeur zich met expertise van dit aanbod, dan wel wordt expertise ingehuurd. Uit het Oostelijke gesubsidieerde aanbod wil Zwolse theaters een zo groot mogelijk aandeel programmeren, variërend van alle producties van Nederlandse Reisopera in Theater de Spiegel (welke bij voorkeur 2 daags worden gepresenteerd), een uitgebreide concertreeks van Orkest van het Oosten tot aan de vlakke vloer producties van Toneelgroep Oostpool, Gnaffel en Kwatta. Met een aantal kerngezelschappen heeft Zwolse theaters een nauwere samenwerking. Van deze gezelschappen worden meer producties getoond en wordt er ook randprogrammering ge(co)produceerd. Er is extra nadruk gelegd op voorstellingen in de vlakke vloer zaal, Zwolse theaters is aangesloten bij de Co-Producers (o.a. Toneelschuur, Rotterdamse Schouwburg, Frascati, Theater Kikker). Ons programmering vormt daarmee ook deels onze profielversterking.



## 2.i.1 CRM | Smart Connections Samenwerking

In 2018 is de samenwerking tussen de theaters van 4 Oost geïntensiveerd om zoveel mogelijk kennis te delen over de strategische inzet van CRM per theater en tevens is de gezamenlijke aanpak bepaald, met behulp van een onafhankelijke, externe projectbegeleider. Ook de gedeelde samenwerking met Smart Connections is onder de loep genomen, waarbij we blijvend inzetten op efficiency en effectiviteit. Dit delen van kennis werd in 2018 nog verder uitgebreid doordat in 2 verschillende projectvormen de voortgang bewaakt wordt: uitvoerend en strategisch. Samen stelden we in 2018 een aantal prioriteiten en doelstellingen, zoals ook terug te lezen in de projectaanvragen.

### Realisatie Deventer Schouwburg

- We hebben een AVG campagne opgesteld en onze systemen zodanig ingericht zodat we voldoen aan de nieuwe wetgeving en eisen omtrent privacy te voldoen
  - Welkomstcampagne geïmplementeerd
  - De tipmodule is doorontwikkeld waarbij naast klantaankopen, klantvoorkeuren ook bezoekt motieven worden meegenomen zodat breder getipt kan worden dan alleen op genre.
  - De tipmodule wordt nu ook gebruikt om alle mails en nieuwsbrieven (geautomatiseerd en handmatige) die verstuurd worden te personaliseren. Elke mail die verstuurd wordt is afgestemd op de voorkeuren van de klant.
  - De campagneresultaten zijn toegevoegd aan het dashboard zodat duidelijk inzicht is in behaalde conversie per campagne en gestuurd kan worden op KPI's.
  - Op het dashboard is een ov realtime overzicht van de RFM segmentatie gerealiseerd. Dit wordt de basis voor de re-activatiecampagne
  - Er is een strategisch CRM sessie met Anouk Willemsen om de jaardoelen te bepalen en de strategie aan te scherpen.
  - Aanmeldingscampagne Vriendenlidmaatschap geïmplementeerd
  - VVK campagne – (mei-zomer) de vier verschillende klantgroepen kregen een verschillende vvk campagne met teasers voor het nieuwe seizoen.
  - Update template reguliere nieuwsbrieven)
  - Implementatie nieuwsbrief voor zakelijke markt en culturele veld (amateur en culturele huurders)
- 

### Realisatie Zwolse theaters

- Bijwerken en aanscherpen van de (veiligheid)maatregelen t.b.v. AVG, waardoor wij tijdig en afdoende hebben voldaan aan deze nieuwe wet- en regelgeving
- Opstellen AVG-campagne, om gasten te informeren over hun rechten
- Implementeren van een (deels) geautomatiseerde Nieuwsbrief-campagne, zodoende alle nieuwsbrieven vanuit hetzelfde platform te kunnen sturen en daarmee beter te kunnen peilen wat de behoefte van de gast is.
- Implementeren van verschillende opties om op genre-niveau nieuwsbrieven te kunnen versturen, vanuit hetzelfde platform, met het oog relevanter met onze gasten te communiceren.
- Aanvullend hierop conversie verhogende maatregelen genomen in de vorm van persoonlijke tips in de nieuwsbrief (apart berekend van de 'reguliere' persoonlijke tips)
- Implementatie van een geautomatiseerde Vrienden-campagne, om hen beter en relevanter te kunnen informeren naar aanleiding van de voorwaarden waaronder zij Vriend geworden zijn. Ook verlenging van het lidmaatschap en overige voordelen worden geautomatiseerd op maat verstuurd
- Conversieberekening van de nieuwsbrieven geïmplementeerd

- Dashboard RFM geïmplementeerd, zodat we op maandniveau de veranderingen in RFM kunnen monitoren en daarop in kunnen spelen.
- Implementatie voorstellingsanalyse (basis) als dashboard beschikbaar gemaakt, zodat op voorstellingsniveau, genreniveau en RFM bepaalde parameters kunnen worden uitgelezen (leeftijden, geografische verdeeldheid, aankoopgedrag in de afgelopen jaren). Deze uitgebreid met een handmatige, printbare versie.
- Implementatie nieuwe reactivatiecampagne voor participanten die te lang niet geconverteerd hebben.
- Implementatie Evaluatiecampagne, om de ervaring van de gast te meten op zowel voorstelling als theater-ervaring-niveau.
- Strategische CRM-sessie met Anouk om KPI's vast te stellen voor het komende jaar, te kunnen sturen hierop en nieuwe campagnes beter meetbaar te maken
- Deelname aan de training/cursus/opleiding Get Connected door Pieter de Rooij, tussen maart en september
- Generieke verbetering van de gastsegmentatie om zo een breder beeld te krijgen van de RFM-geschiedenis van de gast (nieuwe segmenten, berekening op zowel seizoen- als kalenderjaarniveau, berekening op maandniveau, aankoopgeschiedenis doorgemeten van de afgelopen twee seizoenen, aankoopperiode vooraf)

### **Realisatie Wilminktheater**

- We hebben een AVG-campagne opgesteld en onze systemen zodanig ingericht zodat we tijdig hebben voldaan aan de nieuwe wetgeving en eisen omtrent privacy te voldoen.
  - Welkomstcampagne geïmplementeerd
  - Deskresearch op persona's. Afstemming met persona's en daaraan gerelateerde direct-mailingen.
  - Op het dashboard is een ov realtime overzicht van de RFM-segmentatie gerealiseerd. Dit wordt de basis voor de re-activatiecampagne
  - Specifieke toepassing van CRM systeem voor marketing van Kerstvoorstellingen rondom "Kemis 2018" voorstellingen. Dit project is in samenwerking met Team Nijhuis gerealiseerd.
  - Er is een strategisch CRM-sessie met Anouk Willemsen om de jaardoelen te bepalen en de strategie aan te scherpen.
  - Update template reguliere nieuwsbrieven)
  - Implementatie nieuwsbrief voor zakelijke markt en culturele veld (amateur en culturele huurders)
-

## Realisatie Schouwburg Hengelo

In de loop van 2018 is de balans opgemaakt ten aanzien van de resultaten van de CRM-inspanningen met gebruik van CRM Engine. De geautomatiseerde campagnes (beforemail en aftermail) leveren tijdswinst op. Echter de gestelde kwantitatieve doelstelling: "Een toename van het aantal 'vaste gasten' (die 5 of meer voorstellingen per jaar bezoeken) waarmee Schouwburg Hengelo een duurzame relatie onderhoudt, waarbij seizoen 2015-2016 geldt als basisjaar, met de volgende indexcijfers: 2016-2017=110, 2017-2018=120, 2018-2019=130." wordt niet gehaald. Sterker nog, we zien een kleine afname van het aantal 'vaste gasten' van 1.077 gasten in seizoen 2015-2016, naar 1.070 gasten in seizoen 2016-2017, naar 1014 in seizoen 2017-2018.

Er zijn hoge verwachtingen van een campagne die bedoeld is om de communicatievoorkeuren van gasten te inventariseren, in dit geval specifiek rondom het ontvangen van de brochure met het nieuwe theaterprogramma. Helaas moet de conclusie worden getrokken dat tijdswinst tot dan toe het enige voordeel van het systeem is. Echter deze staat niet in verhouding tot de forse maandelijkse kosten van CRM Engine. Daarom wordt rond de zomer 2018 besloten om toe te werken naar een beëindiging van de samenwerking met Smart Connections en de CRM-campagnes te verhuizen naar de systemen van de leverancier van het ticketingsysteem ITIX. In december 2018 is de verhuizing gerealiseerd.

De geautomatiseerde beforemail (met service informatie) en aftermail (met een enquête) zijn nu operationeel vanuit de ITIX omgeving. Bovendien is een eerste aanzet gemaakt om de communicatievoorkeuren campagne, met betrekking tot het wel of niet ontvangen van de brochure met het nieuwe theaterprogramma, ook in ITIX te realiseren.

### Realisatie doelstellingen

Na een moeizaam proces is de brochure 2018-2019 campagne afgerond.

De 'We missen u campagne' is in CRM-engine niet verder ontwikkeld, deze wordt op een later moment in ITIX ontwikkeld. De nieuwsbrief vanuit CRM engine is niet ontwikkeld, in plaats hiervan wordt in 2019 een nieuwe nieuwsbrief via ITIX ontwikkeld.

## 2.i.2 Samenwerking Educatie

Inventarisatie van het educatieve aanbod en werkwijze van de 4 grote steden hebben ertoe geleid dat de focus van gezamenlijke projecten in eerste instantie niet bij PO ligt. De reden hiervoor is het verschil in het stedelijk kunsteducatiebeleid en de subsidiestromen die daarmee gemoeid zijn. Bovendien worden de PO-scholen goed bediend in aanbod. Leerlingen in de onderbouw van het voortgezet onderwijs komen daarentegen weinig in aanraking met kunst en cultuur vanuit school. Kunst en Cultuureducatie draagt bij aan bewustwording van de eigen waarden en kwaliteiten en is juist voor deze kwetsbare leeftijdsgroep van belang. Het is de leeftijd van durven en proberen, fouten durven en mogen maken, je zelf leren uitdrukken in taal en andere expressievormen. Juist Kunst en Cultuur geeft jongeren een breder perspectief om dingen vanuit te bekijken. In 2017 is het actieplan inwerking gegaan van 4 Oost educatie om juist deze groep te bereiken. Centraal in deze samenwerking staat het delen van ervaringen, projecten, ontwikkelingen, terugkoppeling van de Oostelijke gezelschappen, uitwisselen activiteiten per stad, scholenformats, delen gemeenschappelijke voorstellingen en het ontwikkelen van gezamenlijke projecten.

### Realisatie Schouwburg Hengelo

Op gebied van educatie zijn de volgende activiteiten gerealiseerd:

1. Een groter aanbod in randprogrammering, waaronder inleidingen, nagesprekken en workshops (o.a. zondagmiddagworkshops bij jeugdvoorstellingen).
2. Een Nieuwsbrief Educatie naar middelbare scholen met actueel VO-aanbod, randprogrammering en tips.
3. Optimalisatie van de Jeugd en Jongeren pagina op de website en continuering van de pagina in de theaterbrochure.
4. De educatief medewerker heeft de organisatie aanbod Basisonderwijs overgenomen van Jeugdplein Hengelo/Gemeente Hengelo. Scholen die meedoen met het programma Cultuureducatie met Kwaliteit schrijven zich in voor voorstellingen en projecten via Jeugdplein Hengelo. (De educatief medewerker plant in, verstuurd de uitnodigingen, stuurt lesmateriaal toe, is vraagbaak). Hierdoor rechtstreeks contact met groepen en scholen en daardoor beter inzicht in vraag en aanbod.
5. Verder optimaliseren van organisatie rondom aanbod Voortgezet Onderwijs; Het VO-aanbod wordt geprogrammeerd en aangeboden door Schouwburg Hengelo. In het VO-aanbod staan tussen de 16 en 20 voorstellingen. Sommige scholen schrijven ook in op voorstellingen buiten het VO-aanbod.
6. Samen met jeugdtheaterschool De Theatermakerij uit Enschede is een jongerenproductie gerealiseerd. Jongeren vanaf 15 jaar speelden 'Ik geef je de zon', een theaterbewerking van de gelijknamige roman van Jandy Nelson. De bewerking en regie waren in handen van de educatief medewerker van Schouwburg Hengelo. De uitvoeringen vonden plaats door talentvolle Twentse jeugd in de Middenzaal van de schouwburg, op zaterdag 17 maart en zondag 18 maart 2018.

## **Realisatie Deventer Schouwburg**

Door kinderen en jongeren in aanraking te brengen met cultuur wordt de drempel om later, als volwassene, zelfstandig theaters, musea of andere culturele instellingen te bezoeken, verlaagd. Educatie is daarmee een van de belangrijkste middelen om cultuurparticipatie te stimuleren. Daarnaast is voor de algehele emotionele en motorische ontwikkeling van het kind theatereducatie bij uitstek een belangrijk en doeltreffend middel.

### **Algemene 4 jaren Doelstelling**

Een toename van 1846 van het aantal 'jeugdige gasten dat theater bezoekt eind 2019, of wel als receptieve bezoeker of met actieve deelname aan een project.

Doelstellingen: Vergroten vakkennis, inventarisatie behoeften scholen VO onderbouw, 8,50 euro beleid ten aanzien van regulier voorstelling bezoek in groepsverband VO, coming of age voorstelling i.s.m. Oostpool en Introdans.

### **Algemene 4 jaren Doelstelling**

De toename van theaterbezoek door jongeren is in seizoen 17-18 gerealiseerd met een stijging van 1888 jongeren t.o.v. de start in 2016.

### **Doelstellingen Actieplan 18**

- De werkgroep deelt onderling vakkennis en onderhoudt contact met de diverse Oostelijke gezelschappen.
- Uit de enquête voor onderbouw VO blijkt dat er bij deze doelgroep te weinig geld, expertise en tijd is om in deze schoolperiode theater te bezoeken. De werk groep heeft daarop besloten de focus niet meer op onderbouw VO vast te houden.
- Het 8,50 beleid voor VO scholieren die in groepsverband een reguliere voorstelling bezoeken heeft in Deventer niet geleid tot meer voorstellingsbezoek door jongeren.
- De coming of age voorstelling ism Oostpool en Introdans heeft 315 jongeren bereikt.

## **Realisatie Wilminktheater**

1. Vanaf seizoen 16-17 zijn we begonnen met tariefverlaging voor de schoolvoorstellingen, om het aantrekkelijker te maken voor de scholen om een voorstelling te bezoeken. Het tarief voor het voortgezet onderwijs waarbij uitgegaan wordt van een max capaciteit 10% van zaal is opgenomen in het 4 oost educatie beleid. In seizoen 2018 hebben wij dit doorgezet. In het 2018 hebben wij 3329 jeugdjongeren mogen ontvangen in de leeftijd van 4-12 jaar.
2. Aanvullend op de ontwikkeling van de educatie pagina en de brochure voor PO en VO is er op gebied van communicatie gestart met een vlog groep opgezet met jongeren en is Cultuur Om Tafel gestart. Cultuur Om Tafels zijn informatieve educatieve bijeenkomsten voor docenten in het voortgezet onderwijs.
3. Uitvoering internationale Big Bang festival in 2018, een muzikale cross-over voor kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar. Ontwikkeling educatieve activiteiten met studenten van ArtEZ conservatorium voor kinderen

## Realisatie Zwolse theaters

1. Voor seizoen 17/18 en voor seizoen 18-19 is er een nieuwe educatiebrochure ontwikkeld, gericht op PO en voor 18/19 ook op VO
2. Zwolse theaters heeft de leerlijnen ontwikkeld voor PO en VO. Dit heeft geresulteerd in meer bezoek door dit completere aanbod met vooraf en achteraf programma.
3. Er zijn meerdere nieuwe samenwerkingen met culturele partners en onderwijsinstellingen ontstaan. Voor een aantal educatieprojecten maken wij nu vast onderdeel uit in het onderwijsplan. Indien gewenst is er een lijst. O.a. Project Kunstkracht gestart, coördinatie vanuit Stadkamer Zwolle – met div partners om aanbod samen met onderwijs te realiseren. Andere voorbeelden zijn de Cultuurdagen voor VO, Pabo Windesheim minor theater, bestaande uit masterclasses en 5 voorstellingen.
4. Aanbod schoolvoorstelling is geweest middels verschillende mediakanalen. Er zijn een aantal niet door gegaan vanwege te weinig aanmeldingen. Indien gewenst is er een bestand welke scholen, voorstelling en aantallen.
5. Aanbod Educatie projecten; rondleidingen, digiboard les via *laat maar zien*, Theatermaken workshops, Masterclasses Talentlijn, onderwijsbijeenkomsten PO.

## 2.j-Samenwerking OKTO

Op 6 november was er in het Hof Theater in Raalte een OKTO-symposium 'Makers en Kleine(re) Theaters Oost; samen sterk!' Hier was ook een vertegenwoordiger van 4 Oost aanwezig.

Vastgesteld werd dat veel Overijsselse theaters geen goed (of helemaal geen) zicht hebben op de (professionele) makers in onze provincie. En dat makers, zelfs met provinciaal subsidie, grote moeite hebben om speelplekken in Overijssel te vinden (en dus aan de subsidievoorwaarden te voldoen!).

Diezelfde dag is tussen OKTO en 4 Oost hierover verder gepraat en kort daarna is afgesproken om voor Overijsselse makers een serie samen te stellen die ieder jaar op minimaal 8 (liever nog 10) Overijsselse podia te zien is.

Door de twee programmeurs, één van de OKTO en één van 4 Oost is een serie van 3 voorstellingen samengesteld, te weten *Met de Botte Zijde*, *Johanneke Ter Stege* en *Bovenste Knoopje Open* In seizoen 2019-2020 is de serie opgenomen in een aantal theaters in Overijssel.

## 8. a 2, Financiën en Bezoekcijfers 2018

Zie bijlage Monitorverslag en Financieel Jaarverslag

### 8.a.7 Accountantsverklaring

Zie ook financiële jaarverslag, vanaf pagina 13.



#### CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting 4 Oost

#### VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2018

##### ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting 4 Oost te Enschede gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting 4 Oost per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

##### DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting 4 Oost zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VI0) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

##### BENADRUKKING AANGELEGENHEID

Wij vestigen de aandacht op de verantwoorde projectuitkeringen. Uit onze controle zijn geen zaken naar voren gekomen dat deze uitkeringen door de betreffende schouwborgen zijn aangewend ter dekking van exploitatietekorten. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

ACCOUNTANTS - SELECTIEDIENSTEN - MANAGEMENT CONSULTANTS  
ZUIDERVAAL 60 - POSTBUS 2343 - 7500 CH ENSCHEDE  
TEL: 088 277 11 00 - ENSCHEDE@MAZARS.NL  
MAZARS TKH N.V.  
STATUTAIR GEVESTIGD TE ENSCHEDE (KvK ENSCHEDE NR. 06038754)



**VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE**  
Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Daarnaast hebben wij specifiek een controle uitgevoerd op de bijdragen. Wij hebben vastgesteld dat deze bijdragen niet zijn aangewend voor tekorten van schouwborgen.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, zijnde het bestuursverslag in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

**BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING**

**VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET BESTUUR VOOR DE JAARREKENING**

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

## Bijlages

Bijlage 1  
Bijlage 2

Jaarrekening inclusief controleverklaring  
Monitorgegevens 2018



Programmeringsfonds voor de vier grote theaters in de provincie Overijssel

Mogelijk gemaakt door een bijdrage van de provincie Overijssel

Postbus 634 | 7500 AP Enschede | 053 - 4858585

Triodos Bank NL39TRIO0390942316 | KvK Oost Nederland 51280752